

Ako ďalej so slovenskou strelbou pri aktuálnych zmenách?

Asi už veľa z nás zaregistrovala novinu, ktorá určite ovplyvní slovenskú strelbu v najbližšom období.

O čo ide? Všetci vieme, že strelci určitých klubov mali trochu jednoduchší život ako my ostatní, vďaka dotácii z ministerstva.

Samozrejme, nikoho z nás nič nie je po tom, odkiaľ títo strelci získavali peniaze, je to výsostne ich vec, ale informácia o zastavení dotácie vyvolala väčšinou škodoradostnú emóciu, že už aj oni budú ako my, budú sa musieť postarať sami o seba a uvidíme ako sa im v tom bude dariť starať sa sami o seba.

Musíme si však uvedomiť, že táto informácia je veľmi zlou správou pre slovenské strelectvo a mali by sme pociťovať skôr smútok ako škodoradosť. Ale v každom prípade budeme musieť nejako reagovať.

Prečo?

Odpoveď je veľmi jednoduchá, strelci uvedených klubov tvoria podstatnú časť štartového poľa na všetkých slovenských strelniciach.

Zatiaľ nevieme ako strelci týchto klubov zareagujú na zmenenú situáciu, že si za svoje hobby možno budú musieť doplácať z vlastného vrecka. Veď náklady na cestovanie, ubytovanie, štartovné, náboje, tréningy, zbrane a pod. vyťahujú každému z nás z našich vreciek alebo dosť peňazí a na to doteraz neboli strelci týchto klubov zvyknutí. Ak situácia so zrušením dotácie ministerstva na činnosť týchto klubov zostane trvalá, podľa doterajších signálov pravdepodobne dôjde k zmenšeniu počtu strelcov na strelniciach na celom Slovensku.

Čo to znamená? Môže to znamenať zníženie počtu športovcov na pretekoch. Pre niekoho to nie je alarmujúca informácia, ale pre každého organizátora pretekov takáto správa je jóbovou zvesťou. Prečo? Samozrejme kvôli peniazom za štartovné.

Zmenšenie počtu štartujúcich má 2 roviny, účtovnícky vyjadrené strany Dal a Má Dať, čiže po ľudský príjmy a výdavky. Vplyv na príjmy je jednoznačný, menej štartujúcich sa automaticky rovná nižšie príjmy zo štartovného.

Väčšina usporiadateľov má príjmy z pretekov len vo forme štartovného (dotáciu zo SSZ dostávajú prakticky len usporiadatelia Majstrovstiev Slovenska, medzinárodných pretekov, Extralígy a mládežníckych súťaží), alebo dostanú drobnú dotáciu z Krajského výboru SSZ príslušného kraja. Usporiadatelia dotovaných pretekov sa budú musieť len trochu uskromniť, aby príjmy pokryli náklady, ale usporiadatelia nedotovaných pretekov budú mať veľký problém pokryť náklady. Najmä usporiadatelia vzduchovkových pretekov, kde sa musia platiť veľké nájomné za športové haly, kde sa platí fixný nájom bez ohľadu na počet strelcov.

Príjmy z dotácií a zo štartovného potrebujú pokryť náklady na preteky. Znížené príjmy kvôli menšiemu počtu štartujúcich znamenajú aj trochu menšie náklady na preteky, napr. menej terčov, menej spotrebovanej energie, ak zníženie počtu strelcov bude znamenať aj menej zmien a tým kratšie preteky. Takisto kratšie preteky znamenajú nižšie náklady na rozhodcov, ktorí sú platení hodinovou sadzbou. Čiže menšie príjmy môžu znamenať aj nižšie náklady.

Prečo „môžu znamenať“ nižšie náklady a nie automaticky znamenať nižšie náklady? Pretože priamo z menšieho počtu štartujúcich automaticky vyplývajú len menšie náklady na počet terčov, ktoré však tvoria len menšiu časť celkových nákladov na preteky. Ostatné náklady sa možno neznížia, alebo len minimálne, pretože často sú to fixné náklady ako je prenájom haly a pod.

Čo obvykle tvorí náklady usporiadateľa na preteky?

- 1) Náklady na terče, počet terčov je priamo úmerný počtu štartujúcich. S terčami bývajú spojené aj lepký na zalepovanie výstrelov, lepidlo, úchytky terčov, upínacie gumy a pod.
- 2) Náklady na rozhodcov, skrátenie času pretekov môže znamenať menšie odmeny rozhodcov, ak sa čas pretekov aj reálne skrúti.
- 3) Náklady na prenájom strelnice. Ak aj strelnica patrí organizátorovi, ani on strelnicu nemá zadarmo, musí platiť daň z nehnuteľnosti, odpisy (amortizáciu budov a zariadení), náklady na investície do obnovy a pod. Ak mu strelnica nepatrí, obvykle musí zaplatiť nájom majiteľovi strelnice, haly, prípadne náklady na zapožičanie terčového zariadenia. Pri dvojkoľe sa spravidla skrúti len čas prenájmu v druhý deň pretekov.
- 4) Náklady na technický personál, niekto musí strelnicu pripraviť na preteky a zabezpečiť obsluhu počas pretekov a upratanie strelnice po pretekoch.
- 5) Náklady na občerstvenie rozhodcov a technický personál.
- 6) Náklady na energie, ak nie sú súčasťou nájomného, ako je električka, kúrenie, voda a pod.
- 7) Náklady na administratívu, papier, perá, ceruzky, hodnotiace karty, tlač a kopírovanie výsledkov, telefóny a pod.
- 8) Náklady na ceny pre víťazov.
- 9) Náklady na dopravu, prenos techniky, zariadení a ľudí a prípadne ešte iné náklady.

Ako vidno z vyššie uvedeného, pri organizácii pretekov sa zmenšením počtu štartujúcich nemusí dať ušetriť čiastka, ktorá sa rovná zníženému príjmu zo štartovného. Otázne je, či sa zníži aj dotácia SSZ na dotované preteky znížením počtu štartujúcich.

Organizátor pretekov si bude musieť zrátať, či znížený príjem zo štartovného dokáže pokryť jeho náklady na usporiadanie pretekov. Do príjmu by si organizátor mohol započítať aj úsporu nákladov na štart svojich klubových strelcov, ktoré nemusí vynaložiť, pretože kluboví strelci nevycestujú a nemusia sa pokrývať ich náklady. Príjmy z predaja občerstvenia by sa tiež mali započítať do príjmov pretekov.

Ak si organizátor povie, že aj napriek zníženému príjmu štartovného zvládne s menšími úsporami usporiadať preteky, tak sa nič nedeje.

Ale čo v prípade, že organizátor skonštatuje, že pre neho je usporiadanie ekonomicky neefektívne a proste preteky organizovať nebude?

Ako by mal SSZ zareagovať na situáciu, ak sa väčšina nedotovaných pretekov neuskutoční, pretože organizátori sa z ekonomických dôvodov rozhodnú preteky nezorganizovať?

Už sa niekoľko takých pretekov v minulosti stalo, že organizátori zrušili preteky z dôvodu malého záujmu strelcov. Ale to boli ojedinelé prípady, čo nespôsobilo veľké problémy (ak nerátame, že strelcovi prepadla zakúpená spätočná letenka, ktorú si kúpil vopred na základe kalendára SSZ, niektorí strelci si nestihli streliť dostatočný počet pretekov na nomináciu na MSR a pod.). Čo ak sa takéto prípady počas tejto sezóny stanú častejšie a na ďalšiu sezónu sa ani nenájde dostatok organizátorov nedotovaných pretekov?

Možno si poviete, že načo strašiť vopred, keď ešte nevieme, či príde k výraznému poklesu záujmu strelcov týchto klubov alebo nie. Odpoveď znie, že sa potrebujeme systémovo pripraviť na takú situáciu a celkovo na zmenu filozofie prístupu SSZ k výkonnostnému športu.

Ako by mohol SSZ systémovo zareagovať na možnosť, že sa trvale bude nedostatok organizátorov pretekov, na ktoré teraz SSZ neposkytuje priamu dotáciu, ale preteky sú súčasťou systému súťaží SSZ a aj systému kvalifikácie na MSR?

Možnosti je niekoľko:

- 1) Umožniť organizovanie (hoci aj jednodňových lokálnych pretekov), s menším počtom súťažiacich, ako preteky úrovne 1. slovenskej ligy s možnosťou zaradenia takých pretekov do systému kvalifikácie na Majstrovstvá Slovenska, napr. strelecká liga v Jarovciach, v Spišskej Novej Vsi a pod. – čo to urobí s účasťou strelcov sa dá porovnať na vianočnej diabolke v Rumanovej. Do roku 2018 to nebola kvalifikačná súťaž na postup na MSR, ale len krajská liga a vždy tam strieľalo len minimum strelcov z najbližšieho okolia. V roku 2019 bola poskytnutá možnosť tie isté preteky v tej istej kvalite organizovať ako 1. slovenskú ligu s možnosťou kvalifikovať sa na MSR a počet strelcov stúpol 3 až 4 násobne oproti minulým rokom.
- 2) Finančne motivovať organizátorov pretekov na organizovanie nominačných pretekov tak, aby vo všetkých regiónoch Slovenska, najlepšie v každom okrese, aby mali všetci strelci na Slovensku možnosť absolvovať dostatok kvalifikačných pretekov v svojom blízkom okolí, čo by mohlo vyhovovať aj strelcom z týchto klubov. V takom prípade ponechať v platnosti aj povinnosť absolvovať aspoň jeden kvalifikačné preteky mimo vlastného okresu (kraja).
- 3) Neurobiť nič a nechať plynúť čas, nech sa uvidí, či sa niečo zmení, alebo nie.

Možnosť 3 riešiť nemusíme, čas ukáže či zmena nejako ovplyvnila strelecký šport na Slovensku. A keď ovplyvní, tak sa niečo urobí.

Možnosť 2 by znamenala zvýšenie finančných nárokov na výšku dotácie SSZ priamo organizátorom pretekov a samozrejme, aj vytvorenie prehľadného systému dotácií, aby každý klub vedel vopred, za akých podmienok by mal nárok na dotáciu a na akú výšku dotácie. V takom prípade by bolo lepšie vytvoriť systém tak, aby organizátori mali automatický nárok na dotáciu a dotácia by nemala potrebu náročnej administratívy, proste klub by vyfaktúroval dohodnutú výšku dotácie SSZ a SSZ by faktúru uhradil na základe splnenia základných kritérií ako sú napr. zverejnenie propozícií, zverejnenie výsledkových listín a zaslanie správy hlavného rozhodcu.

Samozrejme je otázka, kde by na to SSZ vzal, odpoveď je jednoduchá. Čo najviac sa dá tak od štátu a iných inštitúcií, napr. predkladaním všetkých možných projektov, z ktorých by sa tieto dotácie mohli riešiť, zahrnutím dotácii do štátnej dotácie (nájsť cestu, ktorá by bola uznateľným výdavkom) a prípadný zbytok z vlastných peňazí SSZ.

Možnosť 1 by bola pre SSZ najjednoduchšia, stačilo by len znížiť „nároky“ na organizátorov a zdefinovať minimálne štandardy na organizátorov (vybavenie strelnice, čas konania pretekov, rozhodcovské zabezpečenie a pod.), ktoré by zabezpečili, že kvalifikačné výsledky prebehnú tak, aby sa zabezpečila regulárnosť pretekov a dôveryhodnosť dosahovaných výsledkov.

Možnosť 1 by bola oproti možnosti 2 určite pre SSZ lacnejšia, ale mohli by existovať obe možnosti súčasne, s tým že organizátori pretekov v možnosti 1 by dostali nižšiu dotáciu.

Ako by ste systémovo riešili vzniknutú situáciu Vy? Ktorú možnosť by ste si vybrali?

Peter Mlynarčík

strelci@strelcom.sk

Diskutujte k článku na www.strelcom.sk